

Що таке PrEP?

Доконтактна профілактика ВІЛ (ДКП або PrEP) — сучасний метод запобігання інфікуванню ВІЛ, який **дає 99% захисту при схемі щоденного прийому**.

PrEP передбачає прийом антиретровірусних препаратів за двома доступними схемами. Найчастіше пігулки містять 2 препарати: емтрицитабін і тенофовір, які підсилюють один одного. Доконтактна профілактика працює як щит, не даючи вірусу вижити в організмі людини.

Така профілактика є безкоштовною і видається лише за призначенням лікаря. В Україні доступна для всіх охочих, які мають показання для її прийому.

Із вересня 2015 року ВООЗ рекомендує PrEP як додатковий до бар'єрного захисту метод профілактики ВІЛ для людей, які мають високий ризик інфікування.

В Україні PrEP впроваджується з 2018 року і є одним із компонентів програми комбінованої профілактики ВІЛ-інфекції, що також включає:

- надання презервативів
- тестування на ВІЛ
- діагностику та лікування ІПСШ
- консультації з прихильності до PrEP
- використання контрацептивів для жінок
- програму підтримуючої терапії агоністами опіоїдів

ЩО Я МАЮ ЗНАТИ ПРО ДОКОНТАКТНУ ПРОФІЛАКТИКУ ВІЛ (ДКП АБО PREP)?

~50% медичних працівників в Україні ніколи не чули про PrEP. В той же час понад 97% пацієнтів, які приймали PrEP, цілком впевнені, що будуть продовжувати профілактику. Тому виглядає так, що про PrEP варто знати більше!

Більше тематичних даних за QR кодом

Як самим почати призначати й видавати PrEP?

- на базі закладів охорони здоров'я (ЗОЗ) має бути створений кабінет «Довіра»
- заклад повинен мати діючий договір з НСЗУ

Слідкуйте за оновленням Програми медичних гарантій на 2023 рік

Матеріал видано за фінансової підтримки БО «100% ЖИТТЯ» в рамках реалізації проекту HealthLink: «Прискорення зусиль з протидії ВІЛ в Україні» за підтримки Агентства США з міжнародного розвитку (USAID)

Кому призначати PrEP?

людям, які не мають ВІЛ, і в той же час мають високий ризик інфікування

Люди, які протягом останніх 6 місяців:

- мали незахищені статеві контакти:
  - з більш ніж одним партнером
  - з партнером з високим ризиком інфікування ВІЛ
  - з партнером з невідомим ВІЛ-статусом
- застосовували постконтактну профілактику ВІЛ
- стикались з ІПСШ

Найбільший ризик інфікування ВІЛ мають:

- чоловіки віком 35-50 років *
- сексуальні партнери/ки ВІЛ-позитивних людей
- люди, які вживають наркотичні засоби або ПАР ін'єкційним шляхом та їх партнери/ки
- чоловіки, які практикують секс із чоловіками, та їх сексуальні партнерки
- люди, які надають сексуальні послуги, та їх клієнти/ки
- люди, які перебувають у місцях позбавлення волі або нещодавно звільнені
- трансгендерні люди

* згідно статистичних даних проєкту HealthLink, ця група є пріоритетною для виявлення ВІЛ і в той же час важкодоступною

Партнери/ки ВІЛ-позитивних людей, якщо:

- ВІЛ-позитивна людина:
  - не приймає ліки — антиретровірусну терапію (АРТ)
  - приймає АРТ, але не досягла вірусологічної супресії
  - допускає пропуски у прийомі АРТ
  - має невідомий рівень вірусного навантаження
- пара не обговорює лікування ВІЛ і результати обстежень
- є сумніви щодо ефективності лікування ВІЛ-інфекції

Уразливими також є:

- люди, які вживають наркотичні засоби або ПАР неін'єкційним шляхом
- постраждали від зґвалтування чи сексуальної експлуатації
- бездомні дорослі
- мігранти і, зокрема, внутрішньо переміщені особи
- військовослужбовці та учасники/ці бойових дій
- діти, які перебувають у складних життєвих обставинах, діти мігрантів, сироти чи позбавлені батьківського піклування
- військовослужбовці та особи, які брали участь у бойових діях

Кому не підійде PrEP?

PrEP не призначається, якщо у пацієнта:

- оціночний кліренс креатиніну менше 60 мл/хв
- протипоказання до застосування будь-яких компонентів PrEP

- позитивний ВІЛ-статус

- симптоми чи ознаки гострої ВІЛ-інфекції

- нещодавно був ризикований контакт з людиною, яка живе з ВІЛ («ризикований» — такий, що передбачає контакт з рідинами)

Важливо! Згідно Стандартів медичної допомоги «ВІЛ-інфекція», затверджених 16.11.22 наказом МОЗ України №2092, скринінг на ВГВ: HBsAg має бути проведено протягом перших трьох місяців від початку PrEP. Очікування результату тесту на HBsAg не повинно бути бар'єром для призначення PrEP. Особам із позитивним результатом тесту на HBsAg рекомендовано PrEP за схемою із щоденним прийомом.

Які існують схеми прийому?

Щоденна

для людей з високим ризиком інфікування ВІЛ, незалежно від їх гендеру, сексуальної орієнтації чи поведінки

1 таблетка щодня за 7 днів до ризикованого контакту щодо інфікування ВІЛ

1 таблетка щодня протягом періоду наявності ризиків інфікування ВІЛ

додатково 7 днів прийому препаратів після припинення ризикованих практик

7 таблеток/тиждень **99%**

4 таблетки/ тиждень **96%**

2 таблетки/тиждень **76%**

2+1+1 ДКП за потребою

для цисгендерних чоловіків, трансгендерних людей і людей з різноманітною гендерною самоідентифікацією

для кожного статевого контакту:

2 пігулки за 2-24 години до сексу
по 1 пігулці після прийому перших двох таблеток через 24 та 48 годин від першого прийому

Для кого?

Як приймати?

Наскільки PrEP ефективна?

97%

Чи будуть побічні ефекти?

Зазвичай прийом PrEP не впливає на стан здоров'я людини та її самопочуття

<10% людей можуть відчувати нудоту, спазми в животі чи головний біль **у перші дні прийому ліків**

симптоми перебігають у м'якій формі та згодом зникають

Дуже рідко виникають побічні реакції, при яких вживання PrEP краще припинити

у 0,5% людей може підвищитись рівень креатиніну

у 1% людей може знизитись мінеральна щільність кісток

згодом показники повертаються в норму

Що необхідно знати пацієнтам?

PrEP є високоефективною лише за умови чіткого дотримання призначень лікаря та прийому таблеток відповідно до інструкції

- якщо прийом препарату було пропущено, дозу необхідно прийняти одразу, як про це згадали

- PrEP не працює за принципом екстреної контрацепції

- PrEP не замінює презерватив

- PrEP приймається незалежно від прийомів їжі

- PrEP є ефективною та безпечною у поєднанні з гормональними контрацептивами або іншими безрецептурними препаратами

- допустимо поєднувати прийом PrEP із алкоголем чи наркотиками

- вагітність та грудне вигодовування не є протипоказанням для прийому PrEP

- припинення PrEP необхідно планувати і супроводжувати деякими обстеженнями

Куди спрямувати пацієнтів для отримання PrEP?

- до неурядової організації, що консультує та супроводжує людей, які приймають PrEP

- до ЗОЗ, який призначає та видає PrEP

У всіх областях PrEP надається разом із супроводом НУО, що співпрацюють з ЗОЗ

Де можна отримати PrEP у Вашому регіоні?

